

Bijlage 1: Regionale werkgelegenheidscijfers per sector

In onderstaande tabellen is de ontwikkeling van de werkgelegenheid per provincie per sector weergegeven. Het betreft:

- Uit de kamerbrief van 2013:
  - o Het daadwerkelijke aantal Fte per provincie op 1/1/2013 in deze sectoren;
  - o Het verwachte aantal Fte per provincie in 2020 in deze sectoren.
- Uit de actualisatie die recent heeft plaatsgevonden:
  - o Het daadwerkelijke aantal Fte per provincie op 1/1/2015 in deze sectoren;
  - o De bijgestelde verwachting van het aantal Fte per provincie in 2020 in deze sectoren.

Defensie fte's	Kamerbrief 2013		Actualisatie 2015	
	1-1-2013	2020	1-1-2015	2020
Groningen	180	155	171	66
Friesland	1.199	1.014	1.015	1.090
Drenthe	2.810	2.600	3.204	3.210
Overijssel	977	652	722	1.139
Flevoland	5	5	4	4
Gelderland	11.229	8.316	10.239	9.016
Utrecht	9.282	8.587	8.962	8.409
Noord-Holland	10.885	8.700	10.632	10.631
Zuid-Holland	5.180	2.730	4.965	3.694
Zeeland	130	1.495	86	1.921
Noord-Brabant	11.926	9.721	11.919	11.930
Limburg	1.886	1.361	1.618	1.602
Totaal	55.689	45.336	53.537	52.712

Politie fte	Kamerbrief 2013		Niet-operationeel 2015	
	1-1-2013	2020	1-1-2015	2020
Groningen	1.884	1.803	347	189
Friesland	1.637	1.481	186	80
Drenthe	1.222	1.141	154	98
Overijssel	3.267	4.099	602	916
Flevoland	1.324	1.150	579	542
Gelderland	5.017	4.925	1.656	898
Utrecht	6.854	4.930	2.053	925
Noord-Holland	10.947	10.096	251	59
Zuid-Holland	14.612	14.757	2.207	2.887
Zeeland	989	873	119	39
Noord-Brabant	6.975	7.489	908	1.614
Limburg	3.259	3.146	384	281
N.a.p.t.t.d.	4.107	4.107		
Operationele sterkte			51.442	49.500
Totaal	62.093	59.996	60.888	58.028

De doelsterkte van de operationele sterkte is door de minister van V en J vastgesteld op 49.500 fte. Dit cijfer betreft de met de Tweede Kamer afgesproken operationele doelsterkte en houdt geen verband met de vorming van de nationale politie of de krimpdoelstelling voor de Rijksdienst. De bezetting van het korps

DJI fte's	Kamerbrief 2013		Actualisatie 2015	
	1-1-2013	2020	1-1-2015	2020
Groningen	341	341	310	300
Friesland	257	287	260	240
Drenthe	1.255	820	780	730
Overijssel	1.077	577	1.070	820
Flevoland	912	972	920	970
Gelderland	1.039	764	840	610
Utrecht	1.288	958	1.110	1.300
Noord-Holland	2.473	1.688	2.020	1.570
Zuid-Holland	4.257	4.692	4.410	3.720
Zeeland	177	152	160	150
Noord-Brabant	2.353	1.528	1.860	1.280
Limburg	716	646	690	590
N.a.p.t.t.d.	42	62	470	220
Totaal	16.186	13.487	14.900	12.500

*wordt via natuurlijk
verloop afgebouwd tot
de doelsterkte bereikt
is.*

VenJ Overig fte's	Kamerbrief 2013		Actualisatie 2015 excl. Rechtspraak	
	1-1-2013	2020	1-1-2015	2020
Groningen	609	797	529	522
Friesland	1.416	1.193	1.416	1.414
Drenthe	177	102	0	0
Overijssel	1.354	1.099	794	789
Flevoland	203	208	49	19
Gelderland	1.388	1.355	838	826
Utrecht	2.048	2.149	1.330	1.319
Noord-Holland	2.933	2.607	1.647	1.340
Zuid-Holland	7.647	8.130	6.928	6.810
Zeeland	176	141	33	32
Noord-Brabant	2.259	2.349	1.752	1.420
Limburg	687	652	304	297
N.a.p.t.t.d.	67	0	241	241
Totaal	20.963	20.781	15.861	15.029

VenJ overig bestaat uit Openbaar Ministerie en het overige deel van het ministerie van Veiligheid en Justitie. In de cijfers per 1-1-2015 is de Rechtspraak niet opgenomen, omdat nog geen besluitvorming over het locatiebeleid van de Rechtspraak heeft plaatsvonden. Dit in tegenstelling tot de cijfers van 1-1-2013.

Onder “kantoren” worden hier reguliere kantoorgebouwen verstaan zoals in gebruik bij de Belastingdienst, de kerndepartementen, niet zijnde gerechtsgebouwen, politiekantoren, justitiële inrichtingen en gebouwen van Defensie of het Openbaar Ministerie.

Kantoren	Kamerbrief 2013		Actualisatie 2015	
	1-1-2013	2020	1-1-2015	2020
Groningen	3.494	3.186	3.280	2.864
Friesland	1.083	763	902	871
Drenthe	1.203	1.004	960	1.000
Overijssel	2.884	2.691	3.311	3.242
Flevoland	1.048	958	868	758
Gelderland	6.863	6.019	7.153	6.828
Utrecht	8.618	8.398	11.033	10.763
Noord-Holland	6.050	4.925	5.802	5.704
Zuid-Holland	31.531	28.610	27.591	27.212
Zeeland	887	653	936	918
Noord-Brabant	4.095	3.922	4.158	4.009
Limburg	2.959	2.746	2.964	2.862
Totaal	70.715	63.876	68.958	67.031

Dit leidt tot de volgende totaaltelling van de werkgelegenheid per provincie voor het totaal van de Rijksdienst in brede zin exclusief politie (2013 en 2015) en Rechtspraak (2015)¹. Omdat de Rechtspraak in 2015 uit de cijfers zijn gehaald, zijn deze onderling tussen 2013 en 2015 beperkt vergelijkbaar en is geen totaalregel opgenomen.

Brede rijksdienst	Kamerbrief 2013		Actualisatie 2015 excl. Rechtspraak	
	1-1-2013	2020	1-1-2015	2020
Groningen	4.625	4.480	4.290	3.752
Friesland	3.955	3.257	3.593	3.615
Drenthe	5.445	4.526	4.944	4.940
Overijssel	6.293	5.020	5.897	5.990
Flevoland	2.167	2.143	1.841	1.751
Gelderland	20.519	16.454	19.070	17.280
Utrecht	21.235	20.092	22.435	21.791
Noord-Holland	22.342	17.920	20.101	19.245
Zuid-Holland	48.615	44.162	43.894	41.436
Zeeland	1.369	2.441	1.215	3.021
Noord-Brabant	20.633	17.520	19.689	18.639
Limburg	6.247	5.405	5.576	5.351
N.a.p.t.t.d.	109	62	711	461

Bron: opgave ministeries

¹ N.a.p.t.t.d. staat voor: Niet aan provincie toe te delen.

Bijlage 2: Reorganisaties Rijksoverheid

Defensie

De personeelsformatie van het ministerie van Defensie is in 2015 vastgesteld op 53.537 vte'n. Dit is een daling van 2152 vte'n ten opzichte van 2012. Deze daling is het gevolg van de bezuinigingen opgenomen in de beleidsbrief Defensie uit 2011 (Kamerstuk 32 733, nr. 1). Deze daling zal nog doorzetten tot 2020, wanneer Defensie volgens de huidige inzichten zal beschikken over een personeelsformatie van 52.712 vte'n. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de in de begroting 2016 aangekondigde intensivering ter versterking van de basisgereedheid, die gepaard zal gaan met een uitbreiding van de formatie. Daarnaast betreft het alleen de formatie in Nederland.

Er is sprake van een aantal grote verplaatsingen. Allereerst betreft dat de verplaatsing van de marinierskazerne van Doorn (Utrecht) naar Vlissingen (Zeeland). Hierbij zullen ruim 1800 vte'n naar Zeeland worden verplaatst. Als gevolg van de invoering van het informatiegestuurd optreden bij de Koninklijke Marechaussee (KMar) waarbij sprake zal zijn van een centrale aansturing, worden zo'n 400 vte'n vanuit het hele land naar Utrecht verplaatst. De versterking van de veiligheidsketen met extra pelotons voor de KMar leidt tot een toename van ongeveer 400 vte'n in Zuid-Holland. Daarnaast heeft de minister van Defensie uw Kamer geïnformeerd over het voorgenomen besluit het Haagse deel van de Defensie Materieel Organisatie (DMO) te laten verhuizen naar de Kromhoutkazerne in Utrecht. Hierover bestaat nog geen overeenstemming met de medezeggenschap van de DMO waardoor de verplaatsing nog niet vaststaat. In het cijfermatig overzicht is de verplaatsing van ongeveer 1400 vte'n van Den Haag (Zuid-Holland) naar Utrecht wel meegenomen. Uit Gelderland verplaatsen ongeveer 1200 vte'n naar respectievelijk Noord-Holland (Luchtverkeersleiding 160 vte'n), Noord-Brabant (Luchtgevechtsleiding, 160 vte'n), Overijssel (45 Pantserinfanterie bataljon, 600 vte'n) en Utrecht (District Landelijke en Buitenlandse eenheden, 150 vte'n).

Nationale Politie

Bij de vorming van de Nationale Politie en vorig jaar is de Kamer geïnformeerd over het locatiebeleid en de huisvestingslocaties voor de basisteams van de Nationale Politie². De vorming van de Nationale Politie heeft gevolgen voor de werkgelegenheid en geografische spreiding daarvan. Het grootste effect op de werkgelegenheid zal de afname van de niet-operationele sterkte van het korps hebben. Medewerkers in de niet-operationele sterkte van het korps verrichten ondersteunende taken in het hele korps en op vele locaties in Nederland. Deze taken omvatten zowel de bedrijfsvoeringstaken als staftaken zoals secretariaten, administratieve ondersteuning en dergelijke. Op het hoofdbureau van het korps en in elke eenheid worden ondersteunende taken uitgevoerd. Daarnaast zal het Politie Diensten Centrum (PDC) het grootste deel van de ondersteunende taken uitvoeren op zowel de drie PDC-locaties in de regio's Zwolle, Rotterdam en Eindhoven (geconcentreerde PDC-taken) als in zo'n 50 gemeenten in Nederland (gedeconcentreerde PDC-taken).

Bij de niet-operationele sterkte vindt zowel een vermindering van de totale formatie plaats als ook een herschikking van deze formatie over geografische locaties in Nederland. Hierdoor kunnen werkgelegenheidseffecten per provincie verschillen. Deels is dat opgevangen door de 3 PDC-locaties over het land te spreiden. Het overzicht in de tabel politie in bijlage 1 richt zich op de ontwikkeling van de niet-operationele sterkte van de politie tot 2020. De niet-operationele sterkte van de politie daalt met nog 918 fte tot de in het inrichtingsplan opgenomen doelformatie is bereikt die door de minister is vastgesteld.

De doelsterkte voor de operationele sterkte van de politie is door de minister vastgesteld op 49.500 fte. De sterkte van het korps ontwikkelt zich hier geleidelijk aan naar toe. Op dit moment is nog geen definitief moment vastgelegd waarop deze sterkte bereikt moet zijn; dat is de reden dat de doelsterkte niet in het cijfermatig beeld is verwerkt. De bezetting van het korps wordt via natuurlijk verloop afgebouwd tot de doelsterkte bereikt is. De afname van de operationele sterkte wordt niet veroorzaakt door de vorming van de Nationale Politie. Door de vorming van de Nationale Politie en de nieuwe inrichting van een aantal operationele taken, ontstaan mogelijk wel werkgelegenheidseffecten in de operationele sterkte. Daarbij gaat het met

---

² Kamerstukken II, 29629, nrs. 348, 497 en 508.

name om beperkte effecten door de bundeling en herschikking van samenhangende operationele taken binnen eenheden. Operationele taken blijven in heel Nederland uitgevoerd en gehuisvest.

Dienst Justitiële Inrichtingen

Jaarlijks wordt de productiedoelstelling van DJI vastgesteld op basis van de meest actuele prognose van het ‘aanbod’ van justitiabelen (arrestanten, stelselmatige daders enz.). Dit kan leiden tot jaarlijkse verschillen in de verdeling over het land en tot toename/afname van de totale formatie van DJI. Voor de berekening van de ontwikkeling per provincie in 2020 is uitgegaan van de gegevens zoals vastgelegd in de Begroting 2016 van het ministerie van Veiligheid en Justitie en de daarop gebaseerde voorgenomen verdeling over het land voor 2016. Zoals in de begroting voor 2016 is aangegeven is er in 2016 voor DJI sprake van een verdere afname van de benodigde detentiecapaciteit en van een extra afname van de benodigde personele inzet. Over de andere werkgelegenheidseffecten ten opzichte van mijn vorige brief over werkgelegenheidseffecten is uw Kamer geïnformeerd middels de brieven van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie d.d. 19 september 2014 en 19 januari 2015³.

Rechtspraak

De Rechtspraak heeft op 31 augustus jl. in het voorgenomen Meerjarenplan van de Rechtspraak 2015-2020 (hierna: MJP) het voornemen bekend gemaakt om op termijn de huisvesting van gerechten te optimaliseren, onder andere door kantoorwerkplekken te concentreren. Dit heeft als doel de aanzienlijke leegstand in gerechtsgebouwen op te lossen.

Mogelijke werkgelegenheidseffecten voor de Rechtspraak zijn niet meegenomen in deze brief, omdat de minister van Veiligheid en Justitie over het locatiebeleid van de Rechtspraak tijdens de behandeling van de begroting in de Tweede Kamer heeft aangegeven het overleg te zullen voortzetten. Naar aanleiding van de aangenomen motie van het lid Oskam (CDA) heeft de Raad voor de rechtspraak aangegeven dat de locaties Almelo, Assen, Alkmaar, Zutphen, Maastricht, Dordrecht en Lelystad volwaardig open worden gehouden zonder leegstand te financieren.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is sinds 2013, onder invloed van de taakstellingen (waaronder Rutte I en Rutte II), gestart met een omvangrijk programma

---

³ Kamerstukken II, 24 587, nrs. 603 en 613.

(OM2020) om het mogelijk te maken dat het OM, gegeven de oplopende financiële taakstelling, in staat is om de maatschappelijke doelstellingen en daartoe benodigde prestaties blijvend te realiseren. Daarmee is, mede in het licht van de gewijzigde gerechtelijke kaart, een omvangrijke herhuisvestingsoperatie gestart (die voor een groot deel is gerealiseerd) en is de bezetting van het OM gekrompen. Naast de krimp heeft het OM vele vierkante meters huisvesting kunnen afstoten door concentratie. In die context wordt aan de opgave van het OM een verder gevolg gegeven, die zal leiden tot een verdere afname van de bezetting van het OM in de planperiode van 2016-2020.

Kantoren exclusief ministerie VenJ

Bij tal van onderdelen van de Rijksdienst vinden reorganisaties plaats die hun weerslag hebben op de behoefte aan kantoorhuisvesting en regionale werkgelegenheid. Wat dit betekent voor de kantoorbehoefte wordt vastgelegd in de masterplannen kantoorhuisvesting, die hiervoor worden toegelicht in paragraaf 3 van de brief.

In voorgaande tabellen inzake de kantoren zijn, conform de systematiek van de Kamerbrief uit 2013, externen niet meegenomen vanwege de vergelijkbaarheid. In de masterplannen kantoorhuisvesting rijksoverheid zijn de externen wel meegenomen, omdat externen nu eenmaal ook werkplekken gebruiken. Dat leidt tot de volgende cijfers (die ook met de provincies zijn gedeeld):

Kantoren fte's (incl. externen)	Kamerbrief 2013		Actualisatie 2015	
	1-1-2013	2020	1-1-2015	2020
Groningen	3.494	3.186	3.630	3.064
Friesland	1.083	763	944	912
Drenthe	1.203	1.004	1.154	1.140
Overijssel	2.884	2.691	3.398	3.310
Flevoland	1.048	958	904	791
Gelderland	6.863	6.019	7.153	6.828
Utrecht	8.618	8.398	11.181	10.893
Noord-Holland	6.050	4.925	5.959	5.851
Zuid-Holland	31.531	28.610	30.074	29.352
Zeeland	887	653	1.055	1.032
Noord-Brabant	4.095	3.922	4.214	4.063
Limburg	2.959	2.746	2.997	2.889
Totaal	70.715	63.876	72.663	70.125